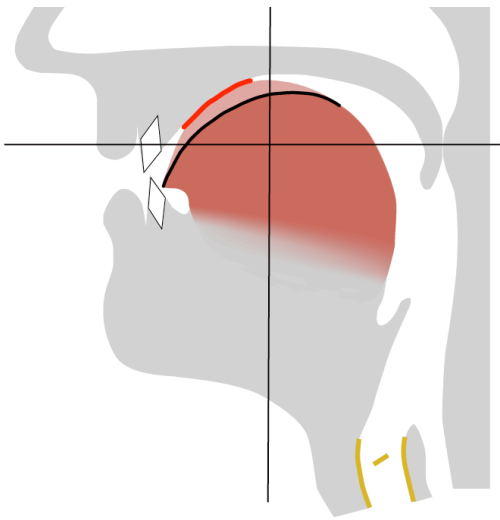

Głoski ś, ź, ć, dź.

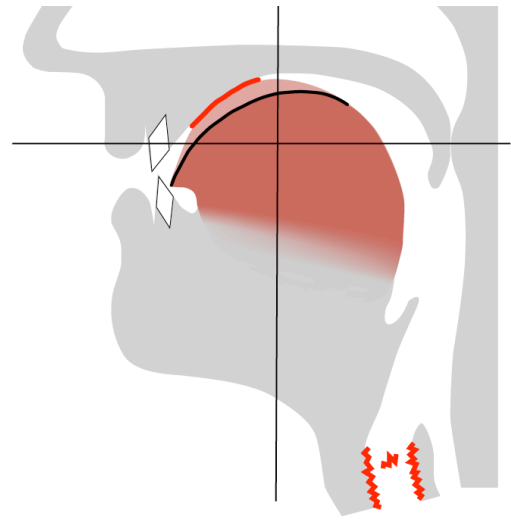

Głoski *ś* oraz *ć* zwykle nie stwarzają żadnego kłopotu. Natomiast *ź* i *dź* bywają wymawiane błędnie. U niektórych *ź* zastępuje *dź*, u innych jest odwrotnie.

Głoski *ć* oraz *dź* powstają, kiedy środek języka z podniebieniem twardym tworzy zwarcie, które następnie przechodzi w szczelinę. Głoska *ć* jest bezdźwięczna, a *dź* - dźwięczna. Popatrz na schematy.

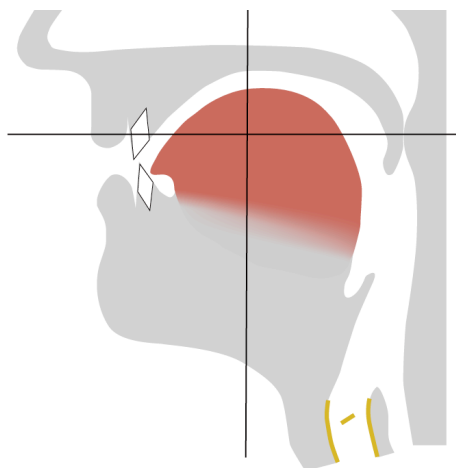

Głoska *ć*

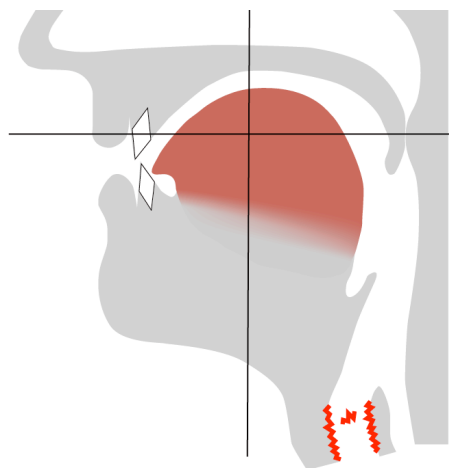

Głoska *dź*

Głoski *ś* oraz *ź* powstają w wyniku wytworzenia się szczeliny między podniebieniem a środkową częścią języka. Zęby są do siebie zbliżone. Przy wypowiedaniu *ź* wiązadła głosowe drgają, przy *ś* - nie. Porównaj rysunki.

Głoska *ś*

Głoska *ź*

I. Jeśli zamiast *dź* mówisz *ź*.

1. Wykorzystaj to, że umiesz dobrze wymawiać *ć*. Język przy *ć* i *dź* pracuje tak samo. Powtarzaj *ć* - *ć* - *ć*, staraj się poczuć, jak język dotyka podniebienia.
2. W ten sam sposób spróbuj wymawiać: *ć* - *dź*, *ć* - *dź*, *ć* - *dź*.
3. Ćwiczenia powtarzaj wielokrotnie. Ruchy języka, które wykonujesz przy *ć*, zostaną automatycznie wykonane także przy wymowie *dź*.

II. Jeśli zamiast *ź* mówisz *dź*.

1. Wykorzystaj to, że umiesz dobrze wymawiać *ś*. Język przy *ś* i *ź* pracuje tak samo. Wymów długo: *śśśśś...*
2. Spróbuj dodać do *ś* - dźwięk. Wymawiając długo *śśśśś...*, płynnie (nie rób przerwy), dodaj dźwięk (drganie wiązadeł głosowych). *Ś* zmieni się w *ź*: *śśśśźźź...*
3. Początkowe *ś* wymawiaj bardzo cicho, staraj się je zredukować, by zostało tylko *ź*.

Ćwiczenia głoski *dź*.

dzi, dzie, dziu, dzio, dzia

idzi, edzie, udziu, odzio, adzia

dziś, dzisiaj, dziwić się, dzisiejszy, dzik, dziwny, dzień, dziecko, co się dzieje, dziękuję, dziewczyna, dziesięć, dziewięć, dziennikarz, dziura, dziadek

ludzie, wyjedzie, będzie, rodzina, idzie, chodzi, tydzień, grudzień, spędzić, niedziela, poniedziałek, łódzie, siedział, powiedziała, godzina, bardziej, wiedzieć, w ogrodzie, urodziny, budzik, zwiedzić, codziennie, sąsiedzi, nadzieja, wydział, gdzie, dźwięk

Co się dzieje dzisiaj w Łodzi?

Dziękuję za odwiedziny w niedzielę.

Mam urodziny za tydzień, dziewiątego, w poniedziałek.

Powiedziała, że będzie dziś o dziewiątej w ogrodzie.

Minęła już godzina i coraz bardziej nudzi mi się.

Rodzina dziwi się, co można tu zwiedzić.

Sąsiedzi siedzieli u dziadka cały dzień.

Ludzie chcą wiedzieć, gdzie chodzi ta dziwna dziewczyna.

Grudzień chciałbym spędzić na nartach.

Proszę mi poradzić - czy dzieci mogą brać udział w dzisiejszym konkursie?

Dźwięk budzika wyrwał sędziego ze snu.

Widziałem, jak sławny dziennikarz idzie na nasz wydział.

Ćwiczenia głoski *ź*.

zi, zie, ziu, zio, zia

ozi, ezie, uzi, ozio, azia

zima, zimny, ziemia, zielony, ziemniak, łazienka, poziomka, jezioro, przywozi, bazie, przeziębienie, zarazić, guzik, późno, źle, wyraźny, spóźnić się, wziąć, zaprzyjaźnić się, rzeźba, źródło, jeździć, październik

Wiosną robi się zielono i nad jeziorami pojawiają się bazie.

Już późno, spóźnimy się na wystawę rzeźby.

Z zimą trudno się zaprzyjaźnić.

W Polsce przeważają zimne źródła.

Wypowiadaj ź wyraźnie.

Jej przeziębienie może okazać się groźną chorobą.

Będzie źle, jeśli mnie zarazi.

Skąd wziąć poziomki w środku zimy?